

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลที่ได้จากการวิจัย

จากการที่ Marshall McLuhan กล่าวไว้ว่า "Medium is the Message" หมายถึงสื่อก็คือสาร และสื่อที่เป็นสารถยนต์ต้องมีคุณสมบัติในการถ่ายทอดความคิดเห็น สามารถกำหนดทิศทาง และรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ได้ และมีความจริงว่า "เนื้อหา" หรือสารนั้นทำให้ คนมองข้ามคุณลักษณะของสื่อเองจึงทำให้ "ข่าวสาร" มีความหมายเท่ากับ "เนื้อหา" และ The Art of Speaking ของ Bernard Lam ปี ค.ศ.1696 กล่าวว่า การศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งที่มนุษย์แสดงออก กับสิ่งที่มนุษย์มีอยู่ในใจ และในความคิดถ้าหลังภายในสื่อ เป็นตัวสื่อเอง ก็จะเป็นสถาบัน ที่กำหนดความหมายของข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ด้วยตัวของมันเอง และด้วยจิตสำนึกที่ตรงไปตรงมา เพราะสื่อเป็นตัวกำหนดรูปร่าง ควบคุมระดับและรูปแบบของการกระทำของมนุษย์รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กัน เนื้อหาหรือการใช้สื่อต่างกัน ก็ย่อมทำให้เกิดผลต่างกัน และ "เนื้อหา" ของสื่อ ได้บิดบังหรือทำให้เรา เข้าใจคุณลักษณะของสื่อผิดไปโดยเฉพาะที่ McLuhan บอกว่า " สื่อเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดหรือเป็นพาหะนำพาสารข้ามวัฒนธรรม ข้ามเส้นกันพรมแดนระหว่างประเทศ แต่ไม่อาจสร้างสำนึกถึงการเป็นตัวกลางได้เท่ากับสารที่เป็นผู้ส่งผ่านนั้น "

ข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้ สามารถนำมาเปรียบเทียบกับ งานพิธี ในรูปแบบต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็น งานพิธีประเภทใด ๆ ก็ตาม สามารถ สื่อความหมาย ถ่ายทอด ความคิดเห็น ค่านิยมทัศนคติและสามารถนำสารหรือวัฒนธรรม ประเพณี สื่อให้กับผู้ไปร่วมงานได้

จากการเก็บข้อมูลจากงานพิธี รูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ในบทที่ 4 นั้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ว่า สิ่งที่สื่อออกมาจากงานพิธีทุก ๆ งาน สื่อออกมาจาก

1. สื่อโดยเจ้าภาพหรือผู้จัดงาน
2. สื่อโดยผู้มาร่วมงาน
3. สื่อโดยตัวของงานพิธีเอง

ซึ่งสามารถทำการวิเคราะห์ที่ส่งไปในรายละเอียดต่อไปนี้

1. สื่อโดยเจ้าภาพหรือผู้จัดงาน งานพิธีทุกงานที่จัดขึ้นมานั้นผู้จัดงานหรือเจ้าภาพหรือเจ้าของงาน มักจะมีวัตถุประสงค์ในการจัดงานพิธีแต่ละงานตามชนิดและประเภทของงานพิธี คือ
 - เจ้าภาพจัดงานเพื่อความสนุกสนาน หรือพบปะสังสรรค์ ได้แก่ งานวันเกิด งานเลี้ยงรุ่น
 - จัดเพื่อแสดงให้คนในสังคมได้รับรู้ ได้แก่ งานประเภท งานแต่งงาน งานศพ งาน

ฉลองยศตำแหน่ง

- จัดเพื่อเป็นกิจกรรมร่วมกันในอันที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้แก่งานสาธารณกุศลต่างๆ ซึ่งงานทั้ง 3 ประเภทนี้ เจ้าภาพหรือผู้จัดงานจะประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของงานด้วย

2. สื่อโดยผู้มาร่วมงาน ซึ่งผู้มาร่วมงานพิธีทุกคนนั้นมีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกันหรือต่างกัน พอสรุปออกมาได้ดังนี้คือ

- ไปงานพิธีเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง
- ไปงานพิธีเพื่อธุรกิจหรือผลประโยชน์
- ไปงานพิธีเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ไปงานพิธีเพื่อสังคม
- ไปเพื่อความมีชื่อเสียงเกียรติยศ
- ไปงานพิธีด้วยความบริสุทธิ์ใจ

คนที่ไปเพื่อความ สนุกสนานรื่นเริง มักจะเป็นคน 2 วัยคือ บุคคลที่เป็นวัยรุ่นซึ่งพวกนี้ มักจะยังไม่มีความคิดแอบแฝงเพราะ ยังเป็นวัยบริสุทธิ์ที่ใช้ชีวิตในช่วงสนุกสนานมากกว่าที่จะต้องต่อสู้หรือทวงผลประโยชน์จากคนในสังคม

และอีกพวกหนึ่ง คือวัยชราดังจะเห็นได้ จากภาพงานวันเกิดของ พระองค์เจ้าหญิง วิมลฉัตร ที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสติดตามคุณยายไปร่วมงาน และได้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตว่า

ผู้ไปร่วมงานส่วนใหญ่เป็นหญิงชราวัย 65-80 ปี ซึ่งแต่ละคนที่มาร่วมงานพิธีนี้ต้องขอให้ลูกหลาน มาส่ง แต่ด้วยความรักและความคิดถึงเพื่อนซึ่งเคยร่วมเล่นร่วมเรียนกันมาเมื่อครั้งเยาว์วัยสมัย อยู่ในวังมาด้วยกัน จึงพยายามตะเกียกตะกายมาร่วมงานนี้เพื่อได้พบปะพูดคุยสังสรรค์กัน ซึ่ง เรื่องที่ผู้สูงวัยทั้งหลายคุยกันนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องในอดีตที่ผ่านมาทั้งสิ้น การพูดคุยตามทุกข์สุขกัน ก็เป็นการถามย่ำคือถามแล้วถามอีก (เพราะหลายคนก็เริ่มหลงลืมย่ำคิดย่ำหา) โดยผู้วิจัยเป็น เด็กคนเดียว ในที่นั้นที่ต้องคอยจดชื่อ ที่อยู่เบอร์โทรศัพท์ ตามคำบอกของท่านผู้ร่วมงานแต่ละคนที่ ขอให้ผู้วิจัยจดไว้เพื่อแลกเปลี่ยนกัน เพราะแต่ละคนก็หูตาฝ้าฟางจนอ่านเขียนไม่เห็นแล้ว

ฉะนั้นหลังจากเสร็จงานนี้ผู้วิจัยคิดว่าไม่มีเนื้อหาสาระอะไรที่ท่านที่มาร่วมงานนี้ได้ออก มามากไปกว่าความรักความผูกพันความเอื้ออาทร ต่อกันอย่างบริสุทธิ์ใจของคนวัยชราในงานพิธีนี้

คนที่ไปงานพิธีเพื่อธุรกิจหรือผลประโยชน์ คนกลุ่มนี้มีจำนวนมากในสังคมปัจจุบันมักพบ เสมอในงานพิธีแทบทุกประเภท ทั้งงานสังสรรค์ งานวันเกิด งานแต่งงาน งานศพ หรือแม้แต่ งานการกุศล โดยที่ผู้ไปร่วมงานพิธีเพื่อหวังผลทางธุรกิจหรือผลประโยชน์อาจหวังผลจากเจ้าภาพ หรือผู้จัดงาน ซึ่งกำลังมีอำนาจหรือยศฐาบรรดาศักดิ์ในขณะนั้น ที่อาจจะบันดาลให้ธุรกิจหน้า ที่การงานของเขาประสบผลสำเร็จได้ หรืออาจหวังจากผู้ไปร่วมงานด้วยกัน คือ เขาคาดเดา หรือทราบว่ถ้าไปงานพิธีนั้น ๆ แล้วจะได้พบกับผู้ที่เขาคิดว่าต้องมาร่วมงานนี้ด้วย เพื่อจะได้หา โอกาสทำความคุ้นเคย อันจะเป็นสะพานทอดไปสู่หน้าที่การงานหรือธุรกิจหรือผลประโยชน์บางสิ่ง บางอย่างของเขา คนประเภทนี้จะหาความจริงใจได้ยาก แต่เมื่อได้พบปะพูดคุยด้วย หากใช้ ความสังเกตจะสามารถรู้ถึงจุดประสงค์ของเขาได้ไม่ยาก

คนที่ไปงานพิธีเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คนพวกนี้ส่วนใหญ่มักจะเป็นพวกนักวิชาการ นักอนุรักษ์นิยมหรือพวกที่ชอบค้นคว้าหรือคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ พวกนี้มักจะไปงานต่างๆ เพื่อจุดประสงค์คือ เพื่อได้รู้จักคนมากขึ้น ได้รับรู้ค่านิยมและความคิดเห็นจากผู้ไปร่วมงานคนอื่นๆ นานาทัศนะเพื่อเป็น แนวคิดหรือเพื่อความคิดสร้างสรรค์ คนพวกนี้มักอยู่ประมาณไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของคนในงานพิธี

คนที่ไปงานพิธีเพื่อสังคม คนกลุ่มนี้มักมีตำแหน่งหน้าที่ที่จะต้องได้รับบัตรเชิญงานต่างๆ แทบทุกวัน ซึ่งโดยตำแหน่งหน้าที่หรือฐานะในสังคมของเขาแล้วไม่อาจจะหลีกเลี่ยงงานพิธีเหล่านี้

ได้ ทั้งนี้เพื่อมารยาทและความเหมาะสม เขาจึงไม่อาจปฏิเสธที่จะไปงานพิธีที่ได้รับเชิญมาได้ คนกลุ่มนี้จะสื่อความหมายที่คล้ายๆ กันคือแทบทุกงานที่เขาไปเขาจะมีสำนวนที่จะพูดจาทักทายหรือโอบอ้อมปราครายในลักษณะเดียวกันแสดงถึงการไปงานพิธีจนเคยชิน จึงสามารถเล่นบทบาทได้อย่างแนบเนียนไม่มีที่ติ (เพราะมีเวทีที่เขาแสดงแทบทุกวัน) ไม่ว่าจะ เป็นงานที่ต้องแสดงความยินดีหรืองานที่ต้องแสดงความเสียใจ เขาจะสื่อภาษาต่อผู้จัดงานหรือผู้ร่วมงานได้อย่างดี

คนที่ไปงานพิธีเพื่อความมีชื่อเสียงเกียรติยศ คนกลุ่มนี้ มองดูจะคล้ายกับกลุ่มคนที่ไปงานพิธีเพื่อธุรกิจหรือผลประโยชน์ต่างกันแต่ว่าวัตถุประสงค์ที่เป็นความต้องการที่แฝงมากับคนกลุ่มนี้เป็นนามธรรมคือการที่ไปออกงานพิธีแต่ละงาน ก็หวังเพื่อความมีหน้ามีตา ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหรือหวังเพื่อมีภาพลงในสื่อมวลชนต่างๆซึ่งคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มัก เป็นคนที่มีความพร้อมทางด้านที่ การงานทางฐานะหรือทางธุรกิจแล้วแต่ยังขาดความมีชื่อเสียงเกียรติยศที่จะทำให้ผู้คนทั่วไปได้รู้จัก โดยที่เขาพร้อมที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อสิ่งคนกลุ่มนี้เป็นจำนวนมากคนพวกนี้จะแต่งกายหรูหราใส่เครื่องประดับแพรวพราวและมักจะยินดีซื้อบัตรหรือบริจาคเงิน เป็นจำนวนมากหากเป็นงานพิธีเพื่อสาธารณกุศลขอเพียงให้มีส่วนร่วมในงานพิธีใหญ่ ๆ ก็พอบางคนเตรียมตัดชุดล่วงหน้าเป็นเดือนเตรียมแต่งหน้าทาผมเป็นวัน เพื่อที่จะไปงานพิธีเพียงชั่วโมงเดียวก็มี ทั้งนี้เพื่อชื่อเสียงเกียรติยศแล้วเขา ยินดีที่จะทำ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างงานพิธีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมากล่าวไว้ในบทที่ผ่านมา

คนที่ไปงานพิธีด้วยความบริสุทธิ์ใจ คนพวกนี้มักจะไม่มีการโฆษณาหรือการไปร่วมงานต่างๆ แต่ไปด้วยความรักและความผูกพัน ต่อเจ้าภาพหรือผู้จัดงาน เนื่องจากมีความสนิทสนมหรือมีความนับถือกันเป็นการส่วนตัว แต่คนกลุ่มนี้ก็มีไม่มากนักในสังคมปัจจุบัน ซึ่งผู้คนยังต้องดิ้นรนแก่งแย่งแข่งขันกันทั้งในหน้าที่การงานและทางธุรกิจ ดังนั้น จึงนับว่าคนที่ไปงาน โดยบริสุทธิ์ใจนี้ จัดว่าเป็น กลุ่มคนที่น่ายกย่อง ในความมีน้ำใจ ของเขาเป็นอย่างยิ่ง

3. สื่อโดยตัวของงานพิธีเอง งานพิธีแต่ละงานนั้นจะมีรูปแบบของงานที่สามารถสื่อความหมายในตัวของมันเองอยู่แล้ว เช่น งานแต่งงาน การจัดงาน หรือประดับตกแต่งสถานที่ก็สามารถบ่งบอกว่า เป็นงานแห่งความรัก อาจสังเกตได้จาก การจัดโต๊ะที่ตั้งอาหารหรือโต๊ะที่ตั้งเค้กแต่งงานมักจะประดับด้วยดอกกุหลาบ หรือสิ่งประดิษฐ์รูปหัวใจ รูปตัวคิวบิต เป็นต้น หรือ

หากเป็นงานศพ บรรยากาศของงานก็จะมี ความหมายในการโศกสลด ซึมเศร้าทำให้ผู้ไปงานจะรู้สึกส่ำรวมมากกว่างานพิธีประเภทอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งงานพิธีลอยกระทง ที่ผู้วิจัยได้บันทึกไว้ เมื่อ 21 พ.ย.34 บรรยากาศของงานบ่งบอกถึงวัฒนธรรมของไทยที่ถ่ายทอดมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นต้นว่าการแต่งานพมาศ การรำรำศิลป์ศรีวิชัย หรือประเพณีการทำกระทงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งต่างก็เป็นการสื่อความหมายจากตัวของงานพิธีเองทั้งสิ้น

นอกจากนี้ สื่อมวลชนต่างๆ เช่น โทรทัศน์ นิตสาร และหนังสือพิมพ์ มักจะเข้าไปถ่ายรูปงานพิธีต่าง ๆ เพื่อไปทำเป็นข่าวสังคม หรือ ถ่ายภาพไปลงในหน้าสังคมดังที่ให้เห็นกันอยู่ทุกวัน ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมนิตยสารที่นำภาพและข้อความจากงานพิธีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วม นำไปลงในคอลัมน์สังคมของนิตยสารเหล่านั้น หรือบางครั้งผู้วิจัยไปงานพิธีแล้วพูดคุยกับแขกที่มางานและนั่งร่วมโต๊ะด้วยกัน โดยเรื่องที่สนทนากันผู้วิจัยพยายามหาเรื่องที่ทำได้ผู้ฟังรู้สึกสนุกสนาน (Enjoy) ในการที่ได้พูดคุยกับเรา แต่ปรากฏว่าหลังจากนั้นไม่นาน ได้มีภาพถ่ายของผู้วิจัยรวมทั้งเรื่องที่สนทนากันซึ่งเป็นเรื่องขบขันไปตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ซึ่งจนบัดนี้ผู้วิจัยเอง ก็ยังไม่ทราบว่าใครเป็นคนนำไปลง จากเหตุการณ์นี้ทำให้ผู้วิจัยแน่ใจว่างานพิธีสามารถสื่อ ทลายนี่ ทลายอย่าง ออกไปได้อย่างรวดเร็วจริง ๆ โดยที่ผู้ไปร่วมงานก็คาดไม่ถึงว่า จะมีผู้ที่ไปเป็นสื่อมวลชนปะปนมากับแขกที่มาร่วมงาน เพื่อมาเก็บข้อมูลหรือเพื่อมาทำข่าวของบุคคลในสังคมในงานพิธีนั้น

ฉะนั้นจากบทบาทต่าง ๆ ของงานพิธี และผู้คนในงานพิธี ประยุกต์กับแนวคิด ของ Marshall McLuhan ทำให้สามารถวิจัยได้ว่าเมื่อสื่อก็คือสารแล้วงานพิธีก็เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่สามารถจะ สื่อความหมาย ให้กับผู้ไปร่วมงาน ทุกคนได้ทราบข้อมูล ข่าวสารบางสิ่งบางอย่างจากงานพิธี อีกทั้งงานพิธียังเป็นสื่อที่สามารถแพร่ออกไปยังสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้ เปรียบเสมือนว่า "งานพิธีเป็นแหล่งข่าว" ประเภทหนึ่ง ที่มีผู้ร่วมงานเห็น Source หรือข่าวสารที่สามารถสื่อความหมายไปยังผู้รับสารจำนวนมากได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

Medium is the message และ Party is the medium

ดังนั้น Party is the message ซึ่งผลก็คือทำให้งานพิธีมีบทบาทในฐานะที่เป็นสื่อ (The Party as a communication medium) ที่สามารถสื่อความหมายได้ งานพิธีทั้งหลาย ที่ได้ศึกษาวิจัยมานั้นต่างเป็นสื่อของการสื่อสารแทบทั้งสิ้น ซึ่งงานพิธีสามารถสื่อได้หลายลักษณะสามารถจัดแบ่งแยกประเภท

ของการสื่อสาร (Communication medium) จากงานพิธี ได้เป็นสองลักษณะ คือ

1. งานพิธีที่เป็นสื่อโดยบุคคล อันได้แก่ งานเลี้ยงสังสรรค์ งานฉลองยศตำแหน่ง งานสถาปนา หรืองานรื่นเริงต่าง ๆ ซึ่งบุคคลที่ไปร่วมงาน ต่างมีส่วนร่วมในการสื่อความหมาย ทั้งสิ้น โดยที่ผู้ร่วมงานทุกคนนั้น เป็นทั้งสื่อและสาร ที่แสดงอยู่บนเวที (คืองานพิธี) ของงานนั้นๆ สื่อที่แต่ละคนสื่อออกมา คือบทบาทที่เขาแสดง นั่นเอง

2. งานพิธีที่เป็นสื่อโดยพิธีกรรม ได้แก่งานศพ หรืองานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานเปิดป้ายหรือเปิดอาคาร ซึ่งงานเหล่านี้ล้วนต้องมีพิธีสงฆ์หรือพิธีทางศาสนา เข้ามาเกี่ยวข้องโดยทุกๆ งานจะสื่อความหมายคล้ายๆ กัน ด้วยพิธีกรรมที่ทำให้ผู้ไปร่วมงานได้ปฏิบัติหรือแสดงออกคล้ายกัน เช่น ได้ร่วมพิธี ในการทำบุญร่วมกัน โดยมีสื่อหรือ Medium อันเดียวกัน แม้ว่าผู้ไปร่วมงาน บางคนอาจ มีวัตถุประสงค์อื่นใดเคลือบแฝงก็ตาม แต่เขาก็ต้องแสดงออกในบทบาทที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้เป็นไปตาม ประเพณีนิยมหรือกฎของสังคมโดยทั่วไป

ดังนั้นลักษณะ ของการแสดงบทบาทของผู้คน ในงานพิธีที่แสดงออกต่อกันที่เป็นสื่อของการสื่อสาร นั้นจึงมีลักษณะ ที่แตกต่างกันไปตามประเภทของงาน ทั้งสองลักษณะที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งจากงานพิธีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและได้ทำการวิเคราะห์มาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่างานพิธีที่สื่อโดยบุคคลสามารถสื่อความหมายและมีความหลากหลาย ทั้งตัวสารและตัวสื่อมากกว่างานพิธีที่สื่อโดยพิธีกรรมซึ่งงานพิธีที่สื่อโดยบุคคลนี้ สื่อของการสื่อสารของแต่ละบุคคล จะเปลี่ยนแปลงไปตามทัศนคติ ค่านิยมและบริบทต่าง ๆ ของปัจเจกบุคคล หรือวัตถุประสงค์ ของผู้จัดงานและผู้ร่วมงานพิธีแต่ละงาน ฉะนั้นงานพิธีแต่ละประเภท จะสร้างข้อมูลข่าวสาร (Message) ต่างๆกัน โดยที่ตัวงานพิธีเองก็เป็น Message ด้วยเพราะถึงแม้ว่างานพิธีจะเป็นสื่อ (Medium) แต่สื่อก็คือสารดังนั้น Message ของตัว Medium จึงเป็นตัวกำหนดว่าผู้ไปร่วมงานพิธีแต่ละประเภท จะต้องประพฤติ ปฏิบัติอย่างไร ดังที่ McLuhan เขียนไว้ใน Understanding Media ในบทที่ 1 หน้า 1 ว่า " ตัว Media ในปัจจุบันเป็นตัวเปลี่ยน พฤติกรรมของมนุษย์ "

เมื่องานพิธี (Party) เป็นสื่อ (Media) ประเภทหนึ่ง จึงมีส่วนอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของมนุษย์ด้วย

นอกจากงานพิธี มีฐานะที่เป็นสื่อแล้ว สื่อนั้นยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- สื่อร้อน (Hot Media)
- สื่อเย็น (Cold Media)

Mcluhan บอกว่า " สื่อร้อน " ก็คือสื่อที่สามารถที่ข้อมูลรายละเอียดได้มากและสื่อร้อนนั้นไม่ปล่อยให้ผู้รับสารต้องไปตีความมากมายอะไรโดยที่ผู้รับสื่อมีส่วนร่วม น้อยมาก เช่น ภาพถ่าย วิทยุ ภาพยนตร์ เป็นต้น "

" ส่วนสื่อเย็น เป็นเหมือน เครื่องหมายที่ใช้แทนตัวหนังสือ ที่สามารถที่ข้อมูลรายละเอียดได้น้อย ผู้รับสารต้องมีส่วนร่วมในการรับสารอย่างมาก เช่น โทรทัศน์ โทรทัศน์ หรือแม้แต่การกล่าวสุนทรพจน์ก็เป็นสื่อเย็น เพราะผู้ฟังต้องตั้งใจฟัง และจินตนาการหรือตีความข้อความนั้น "

สำหรับงานพิธีที่เป็นสื่อร้อน ก็ต้องเป็นงานพิธีที่ผู้รับสาร หรือผู้ไปร่วมงานมีส่วนร่วม น้อยมาก งานพิธีประเภทนี้ได้แก่ งานพระราชพิธี งานพิธีที่เป็นงานของรัฐ หรืองานพิธี ที่มีหมายกำหนดการ ซึ่งงานเหล่านี้ผู้ไปร่วมงาน จะเข้าไปมีส่วนร่วมได้น้อยมาก คือส่วนใหญ่ ต้องทำตามขั้นตอนพิธีการ หรือต้องปฏิบัติตามหมายกำหนดการของงานพิธีนั้น ดังจะเห็นได้ว่างานพิธีใดที่เป็นสื่อร้อน ผู้คนที่ไปร่วมงานแต่ละคนจะแต่งกาย ตามที่งานพิธีนั้นกำหนดไม่สามารถเลือกแต่งกายตามใจชอบได้ หรือแม้แต่การปฏิบัติตัววางตนของผู้ไปร่วมงานพิธีที่เป็นสื่อร้อน ก็จะต้องเป็นพิธีรีตรองอย่างมาก ฉะนั้น บรรยากาศของงาน ก็จะเป็นไปอย่างสงบเรียบร้อย ผู้คนนั่งประจำที่อย่างเป็นระเบียบไม่ออกมาลุกเดินเพ่นพ่าน หรือไม่แสดงออกมากนัก เพราะทุกอย่างที่เป็นองค์ประกอบของงานพิธีประเภทนี้ ถูกกำหนดไว้ก่อนหน้าที่จะมีการจัดงานแล้ว และจะมีการพิมพ์เป็นการ์ด หรือสูจิบัตรงานแจกให้กับผู้ไปร่วมงานทุกคน ทำให้ได้ทราบล่วงหน้าว่าแต่ละคนควรจะทำประพฤติดูปฏิบัติตนอย่างไร หรืออยู่ในขอบเขตแค่ไหน ดังตัวอย่าง

สโมสรซอนต้ากรุงเทพ 3

ขอเรียนเชิญฟังปาฐกถา

ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์

ในงานพิธี

สถาปนานายกสโมสรซอนต้ากรุงเทพ 3

ห้องบอลรูม โรงแรมสยามอินเตอร์คอนติเนนตัล

วันพุธที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2534

เวลา 18.00 น.

กำหนดการ

- 18.00 น. สมาชิกสโมสรซอนต้า ลงทะเบียน
- 18.30 น. เลี้ยงรับรอง
- 19.00 น. นั่งประจำโต๊ะ
- 19.10 น. ทำพิธีสถาปนา นายกสโมสรคนใหม่ (คุณหญิงอุไรวรรณ ตีริณพงศ์)
คณะกรรมการบริหาร และรับสมาชิกใหม่
- 19.30 น. รับประทานอาหาร
- 20.10 น. นายกสโมสรคนใหม่กล่าวแสดงความยินดีแก่ ท่านผู้หญิงสุนทรทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา
- 20.20 น. ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ แสดงปาฐกถาเรื่อง
"ตามเสด็จสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เสด็จอเมริกา"
- 22.00 น. ปิดงาน

งานในลักษณะที่เป็นงานพิธีแบบสื่อร้อนนี้ เนื่องจาก บริบทของปัจเจกบุคคล ถูกกำหนด ดังนั้น จึงทำให้ ยากแก่การวิเคราะห์ " คน " ว่าใครเป็นอย่างไร เพราะผู้ไปร่วมงานส่วนใหญ่จะประพฤติดุขปฏิบัติตัว หรือแสดงออกคล้ายกันหมด ทำให้สิ่ง ที่ผู้ไปร่วมงานสื่อออกมาเป็นแบบเดียวกัน

ทั้งนี้เพราะตัวงานพิธีเอง ได้สื่อความหมายของงานออกมา มากกว่าที่จะให้ ผู้ไปร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก งานประเภทนี้บางครั้งจะสร้างความเกร็ง และความไม่เป็นธรรมชาติให้กับผู้ไปร่วมงาน ที่ต้องคอยระวังตัวอยู่เสมอว่าที่ตนกระทำ หรือแสดงออกมานั้นถูกต้องหรือไม่ ทำให้ความผิดพลาด จึงเกิดขึ้นได้น้อยมากเพราะ ส่วนใหญ่แล้วผู้ไปร่วมงาน จะต้องศึกษาหมายกำหนดการ และขั้นตอนต่าง ๆ ของงาน พิธีจนเข้าใจก่อนที่จะไปร่วมงานนั้นๆ

ดังนั้น ลักษณะรูปแบบต่าง ๆ ของการจัดโต๊ะในงานพิธี และผังการจัด งานที่กล่าวในบทที่ 4 ตลอดจนถึงรูปแบบการวางมีด ช้อนส้อม และเครื่องใช้ต่าง ๆ นั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อ แบบสื่อร้อน ของงานพิธีแต่ละงาน เพราะเป็นการกำหนดว่า ผู้ไปร่วมงานต้องปฏิบัติตนในลักษณะไหนอย่างไร

หรือแม้แต่ เมนู (Menu) อาหาร ที่ตั้งอยู่บนโต๊ะในงานพิธี ก็ถือเป็น ส่วนประกอบอย่างหนึ่งที่บ่งบอกว่า อาหารจะมีอะไรบ้าง เป็นการสื่อแบบสื่อร้อนเพื่อ ให้ได้ทราบว่า จะต้องใช้ อุปกรณ์ชนิดใดกับอาหารประเภทใดที่ปรากฏอยู่ในเมนูนั้น ๆ ดังตัวอย่าง

ZONTA CLUB OF BANGKOK 1

Dinner

Menu

CAESAR SALAD

with smoked pla kapong fillet

GRILLED GROUPER FILLET "SAINT GERMAN" STYLE

served with bearnaise sauce,
pine seed rice and vegetable bouquetiere

EXOTIC FRESH FRUIT GRATIN

in lemon-orange sabayon
served with vanilla ice cream

COFFEE OR TEA

Lert Wanalai Ballroom

Sunday, July 26, 1992

ส่วนงานพิธีที่เป็นสื่อเย็น จะมีลักษณะตรงกันข้ามคือ เป็นงานที่จัดขึ้นโดยผู้จัดงานหรือเจ้าภาพ มิได้กำหนดกฎเกณฑ์ หรือหมายกำหนดการแต่อย่างใด เพียงแต่บอกวัน เวลาและสถานที่เท่านั้น งานพิธีที่เป็นสื่อเย็นนี้ได้แก่ งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเลี้ยงสังสรรค์ เป็นต้น

ซึ่งงานเหล่านี้ผู้ไปร่วมงานซึ่งถือเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกัน จะมีส่วนร่วมในงานอย่างมาก เช่นสามารถที่จะแสดงออก ร้องเพลง หรือขับไปกล่าว หรือจะทักทายปราศรัยพูดคุยกับผู้ร่วมงานหรือเจ้าภาพผู้จัดงานก็สามารถทำได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งในเรื่องการแต่งกาย ก็ไม่เจาะจงว่าจะต้องแต่งอย่างไร ขอให้ดูสวยงามและเป็นสิ่งที่ผู้ไปร่วมงานพอใจ ที่จะสวมใส่ก็ทำได้

งานลักษณะนี้ ผู้ไปร่วมงานทุกคนต่างมีส่วนร่วม ในการที่จะแสดงออกโดยสามารถสื่อความหมาย ที่ตนต้องการออกมาในงานพิธีเหล่านี้ได้ นอกจากนั้นยังทำให้ผู้ไปร่วมงานสามารถรู้จัก " คน " ที่ไปร่วมงานในหลายลักษณะถือเป็นการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ ทัศนคติ และประสบการณ์ ได้อย่างอิสระ ใครอยากจะเล่นบทบาท แบบใดก็สามารถทำได้

ซึ่งงานประเภทนี้มักเป็นที่นิยมในสังคมปัจจุบัน ที่คนส่วนใหญ่มักกล้าแสดงออก ดังนั้น คนทั่ว ๆ ไป จึงสามารถไปร่วมงานได้ ทุกชนชั้น ทุกเพศ ทุกวัย สามารถไปร่วมงานในบทบาท ที่ต้องการจะเป็น ต้องการจะมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมที่เกิดขึ้นมีขึ้นในงานพิธีที่เป็นสื่อเย็นเหล่านี้

ไม่ว่าจะเป็นงานพิธี ที่เป็นสื่อร้อน หรืองานพิธีที่เป็นสื่อเย็น ต่างก็เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้คนที่ไปร่วมงาน ได้แสดงออกทั้งสิ้น เพียงแต่แตกต่างกันที่รูปแบบหรือลักษณะของงานและวัตถุประสงค์ ในการไปร่วมงาน เท่านั้น

ในการศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งตัวผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observer) แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีของ Marshall McLuhan ในเรื่องของการ Understanding Media เป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากงานพิธีหลาย ๆ ประเภท ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. งานพิธีทูกาน เป็นสถานที่ซึ่งเป็นที่รวมของผู้คนในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ผู้คนที่มาร่วมงานเหล่านั้น อาจจะรู้จักกันหรือไม่รู้จักกันก็ได้ โดยที่แต่ละคนจะแสดงออกหรือเล่นบทบาทไปตามสังคมของงานพิธีนั้น ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น การแสดงออกด้านการแต่งกาย (ที่เป็นทั้งสื่อและสารอย่างหนึ่ง ที่สามารถทำให้คนในสังคมเข้าใจว่า ผู้ใช้มีรสนิยมสูง วิชาชีพของดีมีราคา และให้สังคมยอมรับว่าตนเองจัดอยู่ในอีกระดับหนึ่งของสังคม)

การแสดงออกด้านการพูดจา กริยามารยาท ที่ผู้ไปร่วมงานพิธีสื่อออกมานั้น ควรจะต้องสอดคล้องกับลักษณะของงานพิธีแต่ละงาน เพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคมของงานนั้น หากเล่นผิดบทบาทหรือแสดงออกไม่เหมาะสม ก็จะทำให้เป็นที่รังเกียจหรือเข้ากับผู้คนในงานพิธีนั้นๆ ไม่ได้

2. คนที่ไปร่วมงานพิธีนั้น โดยส่วนใหญ่มักจะไปเพื่อ

- เพื่อสังคม
- เพื่อธุรกิจและผลประโยชน์
- เพื่อความมีเกียรติยศและชื่อเสียง
- เพื่อความสัมพันธ์ต่อ เจ้าภาพหรือผู้จัดงาน
- เพื่อความสนุกสนานบันเทิง

3. งานพิธีสามารถที่จะสื่อ วัฒนธรรม สังคม ทัศนคติ ค่านิยม และ ความบันเทิงจากตัวงานพิธีเอง สื่อจากผู้ไปร่วมงาน และสื่อจากผู้จัดงานหรือเจ้าภาพ ได้อย่างดีโดยสิ่งที่สื่อออกมาจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับบริบทของปัจเจกบุคคลของผู้จัดงานและของผู้ไปร่วมงาน สามารถที่จะบ่งบอกข้อมูลข่าวสารออกมา ให้ผู้ไปร่วมงาน สามารถรับรู้ได้

ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับผู้รับสาร คือผู้ไปร่วมงานพิธีเหล่านั้น ว่าจะมีประสบการณ์ (Experience) ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยแค่ไหนอย่างไร ก็จะสามารถแสดงออก ได้เหมาะสมในเวที ของงานพิธีแห่งนั้น ๆ เพราะผู้ไปร่วมงานพิธี เปรียบเสมือน เป็นทั้งผู้ดูและผู้แสดงในเวทีเดียวกัน ดังนั้นประสบการณ์ และการสังเกต จะช่วยให้ ผู้ไปร่วมงานพิธีสามารถแสดงได้อย่างดีและเป็นที่ยอมรับในสังคม

4. ทั้งงานพิธีที่เป็นสื่อร้อน (Hot Media) และสื่อเย็น (Cold Media) ต่างก็สื่อความหมาย โดยตัวของมันอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นประเภทของงาน ชื่องาน บัตรเชิญ หรือสูจิบัตรงาน ต่างก็สื่อออกมาแล้วว่า ผู้ไปร่วมงาน ควรจะมี ส่วนร่วม มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้ไปร่วมงานพิธีจึงสามารถทราบบทบาทของตน หรือสามารถกำหนดบทบาทของตนในงานพิธีได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ไม่เกิดการ "บสอัยไก่" หรือเป็น " แกะดำ " ในงานพิธีนั้น ๆ

ไม่ว่าจะเป็นงานพิธี ที่เป็นสื่อร้อน หรือเป็นสื่อเย็น หากผู้ร่วมงานรู้ว่า ควรมีส่วนร่วมอย่างไรกับงานนั้น ก็จะสามารถปฏิบัติตนวางตัวได้ถูกต้อง คือไม่มากไป ในบางงาน หรือไม่น้อยไปในบางงาน

สรุปว่า ความพอดีและความเหมาะสมยังคงเป็น บรรทัดฐานที่ดีต่อการ อยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน และยังคงใช้ได้กับสังคมของงานพิธีทุกงานอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยงานพิธีต่าง ๆ สามารถสรุป เป็นข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตนที่จะไปร่วมงานพิธี ควรมีการแนะนำตัวและการวางตัวที่เหมาะสมกับสถานการณ์

การแนะนำตัวและการวางตัวในงานพิธี (Party)

สังคมของคนกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าไม่มีใครที่ไม่เคยไปงานพิธี (Party) หรือไม่เคยมีส่วนร่วมจัดงานพิธี (Party) หรือไม่เคยถูกเชิญไปงานพิธี (Party) ดังนั้น การวางตัวหรือการแนะนำตนเองต่อผู้คนในงานพิธี นั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในกรณีของผู้ที่คิดจะต้องอยู่ในสังคม โดยไม่คิดเก็บตัวหรือสร้างกำแพงล้อมรอบตัวเองในโลกแคบ ๆ แล้วละก็ เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำคัญมากเรื่องหนึ่งทีเดียว

จากการที่ผู้วิจัยได้พบปะหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมทำให้ได้ประสบการณ์ จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant Observation) แล้วนำมาบันทึกประจำวันไว้ นั้น สามารถรวบรวมเป็นข้อมูลได้ดังนี้

เมื่อไปถึงงาน Party สิ่งแรกที่ควรทำคือเข้าไปพบเจ้าภาพของงานหรือผู้จัดงานนั้นเสียก่อน แล้วมอบของขวัญหรือช่อดอกไม้ให้กับเจ้าของงานนั้นสิ่งที่ไม่ควรลืมก็คือ

- กล่าวคำแสดงความยินดี ถ้าเป็นงานเลี้ยงฉลองตำแหน่ง การเลื่อนยศหรือการฉลองสายสะพาย
- กล่าวชมเชยคู่บ่าวสาวในกรณีที่เป็นงานแต่งงาน อีกทั้งอวยพรให้คู่บ่าวสาวซึ่งในวันมงคลสมรสนั้นทุกคู่ย่อมต้องการได้ยินได้ฟังคำที่เป็นสิริมงคล
- กล่าวชื่นชมว่าดูไม่แก่ ดูสดใส ถ้าเป็นงานวันเกิด โดยต้องทายอายุของเจ้าภาพงานวันเกิดนั้นไว้ให้น้อยกว่าอายุจริงมาก ๆ
- กล่าวชื่นชมในบริเวณบ้านหรืออาคาร ถ้าเป็นงานขึ้นบ้านใหม่หรือเปิดอาคารใหม่ควรแสดงความยินดีที่เจ้าภาพได้เลือกสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อม (Location) ที่เหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นพื้นฐานทางจิตวิทยาสิ่งคงง่าย ๆ ที่ทุกคนชอบเมื่อฟัง
แล้วก็จะก่อให้เกิดความปลื้มปิติ และพอใจภูมิโงะในการจัดงานพิธี (Party) นี้ขึ้นมาเพราะ
ภษิตโอบราษที่ขี้งว้ใช้ได้ดีเสมอคือ

อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้ตาย
จะเจ็บอื่นหมื่นแสนไม่แคลนคลาย เจ็บจนตายก็เพราะเห็นบ่ได้เจ็บใจ

จากบทกลอนนี้แสดงว่าการเตือนคนที่พูดดีมีอัยยาศัยที่ดีนั้น มีมาแต่สมัยโอบราษ
แล้ว เพราะการอยู่ร่วมกับคนมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไปถือว่าเป็นสิ่งคงที่ควรจะต้องระมัดระวัง
วาจาพอสมควร (เมื่อ 12 ปีก่อนนี้ผู้วิจัยซื้อตักแถว จากชาวอินเดียคนหนึ่ง เขาแนะนำผู้
วิจัยว่า "คำพูดนั้นไม่ต้องลงทุน" ดังนั้นเขาจึงพูดดีกับทุก ๆ คน แม้กับตัวผู้วิจัยเองก็รู้สึกชื่น
ชม และเชื่อถือศรัทธาในแขกคนนี้ ซึ่งผลลัพธ์ที่ตามมาก็คือ ตักแถวที่แขกขายให้ผู้วิจัยนั้น เป็น
ที่ที่ถูกเวนคืน เพื่อตัดถนนโดยมีพระราชกฤษฎีกาเวนคืนมาตั้งหลายปีแล้ว แต่แขกมิได้บอกผู้
วิจัยทราบ ทว่าตกลงเชื่อถือและซื้อตักแถวนั้น ต่อมา ได้ 3 เดือน ก็ถูกตัดถนน)

นอกจากนี้การเข้าไปอยู่ร่วมกับคนในสิ่งคงนั้น มีสุภษิตโอบราษเตือนไว้ว่า

อยู่คนเดียวไว้ระวังความคิด

อยู่กับมิตรไว้ระวังวาจา

ซึ่งเป็นคำเตือนที่มีส่วนจริงและถือเป็นข้อพึงสังวรอย่างยิ่งในการเข้าสังคมหรือ
ร่วมงานพิธี ดังนี้ เป็นต้น เมื่อเราไปถึงงานพิธี และได้กล่าวมธุรส วาจาในรูปแบบต่าง ๆ
ที่กล่าวไปแล้วนั้น จะทำให้เราเป็นที่รักใคร่ชอบพอของเจ้าภาพหรือผู้พบเห็นโดยทั่ว ๆ ไป
ขั้นตอนต่อมาก็คือ เจ้าภาพจะแนะนำของเราให้แขกอื่น ๆ หรือญาติพี่น้องเพื่อนฝูงของเจ้า
ภาพเอง ซึ่งในฐานะที่เราเป็นแขกและยังมิเป็นที่รู้จักของผู้อื่น เราควรปฏิบัติตนดังนี้

1. เมื่อถูกแนะนำตัวนั้น ผู้แนะนำจะบอกชื่อและอาชีพของเราให้แขกฟังและเขาจะแนะนำชื่อของแขกแต่ละคนให้เรารู้จักกัน สิ่งสำคัญที่ถือได้ว่าเป็นเทคนิคที่จะเป็นเสน่ห์ของตัวเราก็คือ ต้องพยายามจำชื่อของคนเหล่านั้นรวมทั้งอาชีพหรือกิจการหรือประสบการณ์ (Experience) ต่าง ๆ ของคนเหล่านั้นให้แม่นยำ
2. เมื่อได้ทราบภูมิหลัง (Background) ของคนเหล่านั้นจากการแนะนำแล้ว ควรหา ข้อสนทนาที่เขาสนใจ หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในแนว (Line) เดียวกับอาชีพ หรือธุรกิจของเขา
3. กล่าวชมเชยความสามารถหรือชื่นชมในธุรกิจหรือการทำงานของเขาเหล่านั้น
4. ในกรณีที่แขกที่รู้จักในงานนั้น ไม่ได้ทำธุรกิจไม่ได้ประกอบอาชีพใด โดยอาจจะเป็นแม่บ้าน หรือเป็นคหบดีที่ไม่ต้องทำงาน หัวข้อสนทนาที่จะทำให้เขาพอใจ ก็คือกล่าวชมการแต่งกาย, ชมชุดที่สวยงาม, ชมสีเสื้อผ้า เครื่องประดับ
5. ถ้าแขกที่รู้จักเป็นผู้สูงอายุ ก็ต้องสนทนาถึงความแข็งแรง มีสุขภาพที่ดี ไม่น่าเชื่อ ว่ามีอายุมากแล้ว
6. พยายามอย่าพูดถึงบมด้อย หรือข้อบกพร่องใด ๆ ของคู่สนทนาเป็นอันขาด ควรพูดแต่สิ่งดี ถึงแม้ว่าแขกที่เรารู้จักจะมีสิ่งไม่ดีหลาย ๆ อย่าง แต่ก็ต้อง หาส่วนดีของเขามากกล่าวชมเชยให้ได้ เรื่องนี้สำคัญมากทีเดียวเพราะไม่มีใครที่จะชอบฟังเรื่องไม่ดี และมนุษย์บุรุษย่อมมีคุณสมบัติเข้าข้างตัวเองอยู่ แล้ว ดังนั้นทุกคนจึงจะต้องคิดว่าตนถูกต้อง ดีงาม เสมอ

ดังนั้นการเข้าไปร่วมงานพิธี โดยทั่วไปแล้ว เกิดการสนทนา หรือปรับตัวเข้าหากันโดยที่ต่างฝ่ายต่างพยายามให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้รู้ว่า ใครจะต้องเล่น "บท" ใด เพราะงานพิธี (Party) เป็นสถานที่ที่ให้ได้มาแสดงบทบาทโดยที่บทแต่ละบทที่จะแสดงออกมานั้น ผู้ไปร่วมงานพิธีต่างก็มีส่วนช่วยกันสร้างสคริปต์ ขึ้นมาเพื่อที่จะได้เล่นบทต่อไปจนจบงาน

ถ้างานพิธี ที่เจ้าภาพไม่มีเวลาพอที่จะแนะนำเรากับแขกคนอื่น ๆ นั้น เราจะต้อง เข้าไปในงานเอง ทาที่นั่งเอง อันนี้หลาย ๆ คน จะรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ทำให้อึดอัด

ลำบาก เกือบเขิน และประหม่าที่จะอยู่ร่วมงานนั้น ๆ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการสังเกต พวกผู้ใหญ่ที่เขาประพฤติปฏิบัติกันก็คือ

1. ขออนุญาตนั่งร่วมโต๊ะ ถ้าหากว่ามีแขกอื่นนั่งอยู่ก่อนแล้ว และมีที่ว่างอยู่
2. ยิ้มหวานให้กับทุกคนในโต๊ะนั้น และเมื่อนั่งได้สักครู่หนึ่งก็กล่าวถามแขกในโต๊ะนั้นว่า " เคยเห็นคุณที่ไหนมาก่อนไม่ทราบ รู้สึกคุ้นหน้ามาก ๆ เลย " ประโยคสั้น ๆ เพียงเท่านั้นจะทำให้ผู้ฟังภูมิใจ กระตือรือร้นในความเป็นเขาเขาจะรีบบอกทันทีว่าเขาทำงานที่นั่น หรือทำธุรกิจอะไรหรือเขาจะรีบบอกว่าเขาเป็นใครเราอาจเคยพบที่งานพิธี หรือพบเขาในที่ทำงาน (Office) ที่ใดมาก่อน (เป็นการบ่งบอกภูมิหลังของตัวเขาให้เราฟังอย่างชัดเจน โดยเขาไม่รู้ตัวและเป็นการเริ่มต้นการสนทนาที่ดีและเป็นที่พอใจของคู่สนทนาอีกด้วย .

3. มารยาทในการรับประทานอาหารของเราก็สำคัญ คนบางคนชอบจับผิดหรือแสดงอาการดูถูกต่ำกว่า ผู้ร่วมโต๊ะในงานพิธี ใช้มีดใช้ส้อมผิดประเภท ซึ่ง ทลาย ๆ คน สัมผัสถึงเรื่องนี้ไปจึงทำตัวตามสบายไม่ระวังและถ้าทำไม่ถูกก็ ควรจะสังเกตหรือดูจากผู้อื่นที่คิดว่าเขาทำถูกต้อง ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเคยหน้าชา แทนคนอื่นหลายครั้งในกรณีที่ย้อนนำมีดและส้อมมาเปลี่ยนใหม่เมื่อเสิร์ฟอาหารจานใหม่แล้ว มีบางคนที่นั่งร่วมโต๊ะใช้มีด และส้อมนั้นไปกับอาหารจานอื่นเสียแล้ว มารยาทในโต๊ะอาหารนี้ไม่ค่อยมีสอนในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย ซึ่งความจริงน่าจะบรรจุไว้ในหลักสูตร ของการเรียนทุกสาขาวิชาด้วย เพราะคนแทบทุก คนจะต้องเข้าอยู่ในสังคมจึงต้องนำมาใช้ไม่วันใดก็วันหนึ่งบ่อยครั้งที่ผู้วิจัยเห็นคน เอาช้อนสำหรับรับประทานของหวานมาใช้กับส้อมในการรับประทานของหวาน พอถึงช่วงของหวานก็เอาช้อนกาแฟมาตักแทนเหล่านี้ เป็นต้น ตัวของผู้วิจัยนั้นเริ่มเข้าสังคมตั้งแต่อายุน้อย ๆ ตั้งนั้นมักจะถูกมองจับสังเกตจากพวกผู้ใหญ่ หรือผู้มียศฐาบรรดาศักดิ์สูงกว่าเสมอ แต่ผู้วิจัยก็พยายามระมัดระวังที่จะปฏิบัติตัวให้เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ คงเป็นเพราะเมื่อสมัยเด็ก ๆ ผู้วิจัยถูกสั่งสอนและเข้มงวด (Strick) ในเรื่องมารยาทในการเข้าสังคมอย่างมาก จึงจดจำมาใช้ได้ในเหตุการณ์จริงเมื่อข้าพเจ้าไปงานพิธี

โดยสรุปแล้วพึงระลึกเสมอว่าคนทุกคนในสังคมนั้นมีความหลากหลาย ซึ่งต่างกัน ทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ ระดับการศึกษา ฐานะ และอาชีพ อีกทั้งยังมาจากครอบครัวที่ต่าง ๆ กัน

เมื่อมารวมอยู่ในสังคมเดียวกันตั้งในงานพิธี เหล่านี้ ซึ่งเป็นเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ดังนั้นสิ่งที่ควรกระทำก็คือ สร้างภาพลักษณ์ที่ดี สร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้พบเห็น เพราะสังคมของไทยนั้นมักจะต้องเวียนมาบรรจบพบกันอีกเสมอ เพื่อครั้งต่อ ๆ ไป ที่จะได้พบกันอีกนั้น ควรมีความทรงจำที่ดีต่อกัน และคำกล่าวที่ว่า "ปากคนยาวกว่าปากกา" นั้นยังคงใช้ได้ ถ้าพบกันครั้งแรกคุณทำให้เขาประทับใจแล้ว ครั้งต่อ ๆ ไป เขาก็จะแนะนำคุณให้คนอื่น ๆ รู้จักในแง่ที่ดี โดยคุณไม่ต้องประกาศแนะนำตัวเองอีกต่อไปเปรียบเหมือนลูกโซ่ ถ้าคุณสร้างโซ่ของไว้ตั้งแต่แรก คนก็จะต่อโซ่ทองของคุณยาวไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าคุณสร้างเชือกกล้วยเอาไว้ เมื่อมีคนมาต่อเชือกกล้วยของคุณยาวมากเท่าใดก็ขาดง่ายเท่านั้น

ตรงตามที่ McLuhan กล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนในสังคมได้สัมผัสกับโลกภายนอกในการดำเนินชีวิตทุกวัน ทั้งกายสัมผัส และจิตสัมผัส และผลกระทบจากการสัมผัสนี้เองที่ทำให้ปฏิกิริยาการแสดงออก ของคนและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ก็ย่อมจะแตกต่างกันออกไป ตามวัฒนธรรม อายุ โครงสร้างทางความคิดและการยอมรับ

ดังนั้นการแนะนำตัวในงานพิธี ดังที่กล่าวมาแล้วนี้จะชี้ให้เห็นถึงการวางตัวและปฏิบัติตน ในสังคมของงานพิธีต่าง ๆ อย่างเด่นชัด เพราะผู้คนที่ไปร่วมงานนั้นมีทั้งที่ไปด้วยเจตนาบริสุทธิ์ และผู้ที่ไปร่วมงานเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดก็ตาม หากเราต้องเป็นผู้หนึ่งที่จะต้องร่วมอยู่ในงานพิธีนั้น ๆ แล้ว ข้อเสนอแนะเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการเข้าร่วมสังคมของงานพิธี ได้เป็นอย่างดี

หลาย ๆ คนไม่ชอบงานพิธี คงเป็นเพราะ มันคือ สังคมของการใส่หน้ากากเข้าหากัน ทาความจริงใจได้ยาก แต่ถ้าเราต้องเวียนว่ายอยู่ในสังคมแล้วเราอาจหลีกเลี่ยงงานพิธีไม่ได้ ดังนั้น สิ่งที่ควรทำก็คือ ทำอย่างไรให้เราเป็นที่รักใคร่ชอบพของคนในสังคมนั้นนี้มากที่สุด โดยที่เราไม่ต้องเสียความรู้สึกที่จะไปร่วมงานนั้น ๆ เพราะงานพิธี ก็คืองานที่มีกลุ่มคนที่กลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งนั่นเอง

ในช่วงชีวิตหนึ่ง ถ้าเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงงานพิธี ไปได้แล้วสิ่งที่ควรจะทำ
ประพฤติดังต่อไปนี้คือ

1. ถ้ายังไม่คุ้นเคยกับการไปงานพิธี ควรจะทำใครไปเป็นเพื่อน ถ้าจะ
ต้องไปงานพิธีใดพิธีหนึ่ง ซึ่งผู้ไปด้วยนั้นอาจจะเป็นเพื่อนสนิท คู่ครอง หรือญาติพี่น้อง
ไม่ควรไปแต่ลำพังคนเดียว ทั้งนี้ตั้งที่ผู้วิจัยเคยกล่าวแล้วว่า งานพิธีเปรียบเสมือนเวที
ที่มีผู้จัดงานและผู้ร่วมงาน เป็นผู้แสดง ดังนั้นขณะที่เรากำลังแสดงหรือเล่นบทบาทอยู่นั้น
เราจะไม่สามารถรู้ได้ว่าตนเองแสดงได้ดีหรือถูกต้องหรือไม่อย่างไร ตัวละครหรือผู้
แสดงอื่นใดยังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข หรือไม่ควรถือเป็นเยี่ยงอย่าง ซึ่งคนที่ไปงาน
กับเราด้วยนั้น (ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนสนิท คู่ครองญาติพี่น้อง) จะเป็นเสมือนกระจกเงา
ที่จะสะท้อนภาพของเราได้อย่างดี เพราะเขาเป็นผู้ดู ย่อมสามารถบอกได้ว่า
ตัวแสดง แสดงเป็นอย่างไร ตัวละครไหนแสดงได้ดีหรือไม่ดีอย่างไร

ซึ่งจากการวิจารณ์ ของผู้ไปด้วยนั้น จะทำให้ เรารู้ตัว และสามารถ
ปรับปรุงแก้ไขตนเอง ให้มีการปฏิบัติตัววางตนได้ดีต่อไป (มีข้อแม้ว่าผู้ไปด้วยจะต้อง
พูดความจริงต่อเรามีใจเอาแต่สรรเสริญเยินยอ เห็นดีเห็นงามแต่อย่างเดียว)

2. งานพิธีทุกงานมักจะต้องมีการถ่ายภาพ หรือบันทึกภาพ ด้วยวีดีโอ
เพื่อบันทึกการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี (Human Image) ถือเป็นสิ่งสำคัญ บางครั้ง
ขณะที่เราเผลอตัว อาจจะถูกบันทึกภาพที่ไม่เหมาะสมไว้แล้ว ดังนั้นหากต้องอยู่ใน
สังคมของงานพิธีแล้ว ถ้าเป็นงานรื่นเริง ควรจะยิ้มแย้มอยู่เสมอ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่
พอใจหรือไม่พอใจก็ตาม เพราะเราไม่ทราบว่ามีใครมอง หรือจับสิ่งเกิดหรือกำลัง
บันทึกภาพเราอยู่หรือไม่ ซึ่งการที่มีใบหน้ายิ้มแย้มจะเป็นที่ชอบพอของผู้พบเห็น เป็น
การสร้างมิตรภาพ และความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมที่ง่ายที่สุด เพราะที่ไม่มีใคร
อยากคบหาสมาคม หรือเสวนากับคนที่หน้านี้ว้าวุ่นหวาด หรือใบหน้าบึ้งตึงตลอดเวลา

ถ้าหากเป็นงานพิธีที่โศกเศร้า เช่นงานศพผู้ไปร่วมงานก็ควรที่จะมีท่าทาง
เศร้าสลดหรือเงิบขรึม ไม่ควรที่จะยิ้มแย้มพูดคุยเสียงดังอันเป็นการไม่เหมาะสมกับกาละ
เทศะของงานซึ่งถ้าเราจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในสังคมก็คงจะหลีกเลี่ยงงานพิธีต่าง ๆ
เหล่านี้ไม่พ้น ดังนั้นควรจะหาคนที่สังคมยอมรับจะได้ไม่ได้ชื่อว่า เป็น " คนขวางโลก "

3. ถ้าหากเป็นงานพิธีที่คนส่วนใหญ่เขาเล่นบพบาทหรือ " สวมหน้ากาก "
เข้าหากันแล้ว หากจำเป็นตัวเราควรที่จะหาหน้ากากที่พอดีกับใบหน้ามาสวมเพื่อที่จะได้
ไม่เห็นรอยต่อ ระหว่างหน้ากากกับใบหน้าจริง นั้นหมายถึง ควรจะเล่นบพบาทให้
เหมาะสมกับงานแต่ละงาน โดยพยายามแสดงออก วิตแสบเนียนไว้เป็นธรรมชาติหรือ
เหมือนตัวจริงให้มากที่สุด เพื่อจะได้ไม่ถูกจับได้ หรือไม่เป็นที่รังเกียจของผู้คนในสัง
คมของงานพิธีนั้น ๆ ซึ่งสิ่งนี้ขึ้นอยู่กับความเคยชิน หากแสดงอยู่บ่อย ๆ ก็จะสามารถ
ทำได้ดีไปเอง เหมือนกับคำโบราณที่ว่า " เข้าเมืองตาหลิ่วก็ต้องทลิ่วตาม "
แต่ต้องเป็นการมีส่วนร่วมในทางที่ดีที่ควร มีขบปฏิบัติตาม ในสิ่งที่ทำไม่เสื่อมเสีย

หมายเหตุ

งานพิธีที่ได้กล่าวถึงในงานวิจัยนี้คืองานพิธีบวชนาคซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าในปัจจุบัน
ค่านิยมของคนไทยสำหรับพิธีบวชนาคนั้นได้เปลี่ยนไปแล้ว กล่าวคือในอดีตนั้นพิธีบวชนาค
มักจะจัดอย่างใหญ่โต มีงานพิธี 3 วัน 3 คืนคือมีทั้งวันสุกดิบ วันทำขวัญนาค จนถึง
วันบวชนาคเข้าอุโบสถ ซึ่งงานลักษณะนี้ ต้องใช้ผู้คนช่วยงาน และเชิญแขกเหรื่อเป็น
จำนวนมากจนเกิดเป็นงานพิธี ใหญ่งานหนึ่งทีเดียว เหตุเพราะเชื่อกันว่าเจ้าภาพและ
ผู้ร่วมงานจะได้ อาานิสงส์ผลบุญดังที่เรียกว่า " จะได้เกาะชายผ้าเหลือง " แต่ในปัจจุบัน
หากว่าจะมีพิธีบวชนาคแล้ว มักจะกระทำกันอย่างง่าย ๆ และรวบรัดอีกทั้งการจัดงาน
เป็นเวลากลางวัน ซึ่งคนส่วนใหญ่ต้องไปทำงาน จึงไม่สามารถไปร่วมงานได้ทำให้อาจ
จัดงานกันอย่างเงิบ ๆ คล้ายกับ การโกนหัวเข้าวัด มากกว่าที่จะจัดเป็นงานพิธีใหญ่โต
ดังเช่นในอดีต